

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain mukaisten suoritteiden maksut; työryhmän asettaminen

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on uudistaa sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain mukaisten suoritteiden maksut ja laatia luonnokset Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (jäljempänä Valvira) sekä aluehallintovirastojen sosiaali- ja terveydenhuollon suoritteiden maksuja koskeviksi säännöksiksi Valviran sekä aluehallintovirastojen maksuasetuksiin. Työryhmän työ luo uuden perustan sosiaali- ja terveydenhuollon suoritemaksujen muodostamalle kokonaismaksurahoitukselle sekä Valviran ja aluehallintovirastojen valvontalain 49 §:ssä tarkoitetulle kustannustenjaolle.

Toimikausi

17.3.2023–31.12.2023.

Tausta

Nykyisin yksityisen terveydenhuollon lupa- ja ilmoitusmenettelyistä ja valvonnasta säädetään laissa yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990) ja asetuksessa yksityisestä terveydenhuollosta (744/1990). Yksityisten sosiaalipalvelujen osalta lupa- ja ilmoitusmenettelyistä ja valvonnasta säädetään laissa yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

Valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992) sekä lain nojalla annetussa asetuksessa (211/1992). Maksuperustelain 6 §:n mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää, eikä suoritteen tuottamisesta saa aiheutua enempää kustannuksia kuin mitä suoritteen tarkoituksenmukainen laatutaso edellyttää. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston Valviran perimistä maksuista säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista vuosina 2022 ja 2023 (1370/2021), jäljempänä Valviran maksuasetus. Aluehallintoviraston suoritteiden maksuista säädetään valtioneuvoston asetuksessa aluehallintovirastojen maksuista tammi–kesäkuussa vuonna 2023 (1396/2022), jäljempänä avien maksuasetus.

Eduskunta on hyväksynyt 27.2.2023 lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (jäljempänä valvontalaki, ks. HE 299/2022 vp). Valvontalaki koskee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja tuottamisen valvontaa. Valvontalain myötä voimassa oleva yksityisistä sosiaalipalveluista annettu laki ja yksityisestä terveydenhuollosta annettu laki kumoutuvat. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädännössä olevat valvontaa koskevat säännökset kumoutuvat. Valvontalain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Uuden valvontalain myötä nykyiset yksityisen terveydenhuollon ja yksityisten sosiaalipalvelujen lupa- ja ilmoitusmenettelyt poistuvat ja jatkossa kaikki palveluntuottajat sekä näiden ilmoittamat palveluyksiköt rekisteröidään Valviran ylläpitämään valtakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien rekisteriin (Soteri) yhtenäisellä tavalla ja yhdenmukaisilla edellytyksillä niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta. Rekisteröinti koskee sekä yksityisiä että julkisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajia. Sosiaali- ja terveysterveyspalveluja saa tuottaa vain palveluntuottaja, joka on Soteri-rekisterissä ja jonka palveluyksikkö on rekisterissä valvontalaissa säädetysti. Valvontaviranomaiset tekevät jatkossa päätöksen palveluntuottajan rekisteröimisestä, palveluyksikön rekisteröimisestä ja rekisteröinnin muutoksesta taikka niiden hylkäämisestä. Julkisia palveluntuottajia rekisteröintimenettely velvoittaa 1.1.2026 alkaen.

Valtion maksuperustelaki määrittää myös jatkossa valtion valvontaviranomaisen suoritteiden, kuten rekisteröintiä koskevan päätöksen, maksullisuutta. Uuden sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain toimeenpanon myötä valvontaviranomaisten suoritteiden maksut tulee uudistaa ja määritellä valtion maksuperustelaisissa säädettyllä tavalla kustannusvastaaviksi siten, että jatkossa maksut määräytyvät niin Valvirassa kuin aluehallintovirastoissa rekisteröinnin ja sen muutosten vaatiman menettelyn mukaisesti. Suoritteiden kustannusvastaavien maksujen ja niiden kokonaisrahoituksen määrittäminen luovat samalla uuden perustan myös Valviran ja aluehallintovirastojen väliselle kustannustenjaolle siten kuin valvontalain 49 §:ssä säädetään.

Tavoitteet ja tehtävä

Työryhmän tehtävänä on uudistaa valvontalain mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon suoritteiden maksut. Työryhmä arvioi nykytilan sekä valvontalain muutoksen johdosta vaadittavat ja lain tavoitteiden mukaiset muutokset, joita maksujen uudistaminen edellyttää. Työryhmän työn tuloksena syntyvät luonnokset perusteluiksi ja säännöksiksi sekä Valviran että aluehallintovirastojen maksuasetuksiin siltä osin kuin ne koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain mukaisia suoritemaksuja. Varsinaiset asetukset valmistellaan virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä (Valvira) sekä valtiovarainministeriössä (aluehallintovirastot). Uusien asetusten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2024 alusta.

Työryhmän tehtävänä on lisäksi uusien suoritteiden sekä niille määriteltyjen maksujen ja näiden kustannusvastaavuuden pohjalta muodostaa käsitys sosiaali- ja terveydenhuollon suoritemaksujen muodostamasta kokonaisuudesta sekä tämän pohjalta Valviran ja aluehallintovirastojen tulevasta kustannustenjaosta ja budjetoinnista. Työssä huomioidaan julkista palvelutuotantoa koskeva sääntely siten kuin siirtymäsääntely sen mahdollistaa.

Työryhmän tehtävänä on uudistaa maksuja siten, että maksullisten suoritteiden lähtökohtana on maksuperustelain mukainen kustannusvastaavuus (omakustannusarvo). Suoritteen tuottamisesta ei myöskään saa aiheutua enempää kustannuksia kuin mitä suoritteen tarkoituksenmukainen laatu edellyttää. Edelleen mahdolliset alle omakustannusarvon mukaiset suoritteet arvioitava ja säädettävä asetuksella.

Organisointi

Puheenjohtaja

erityisasiantuntija Marjo Kekki, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet

johtaja Jaska Siikavirta, sosiaali- ja terveysministeriö

taloussuunnittelupäällikkö Tomas Forsström, sosiaali- ja terveysministeriö

erityisasiantuntija Mikko Meuronen, sosiaali- ja terveysministeriö

lainsäädäntöneuvos Elina Isoksela, valtiovarainministeriö

lakimies Niina Keskitalo, Valvira

ryhmäpäällikkö Eine Oinas-Soudunsaari, Valvira

talouspäällikkö Virpi Hasila, Valvira

taloussuunnittelija Nina Tikka, Valvira

yksikön päällikkö, aluehallintoylilääkäri Mikko Floréen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto / peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue

sosiaalihuollon ylitarkastaja Marjut Eskelinen, Lapin aluehallintovirasto / peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualue

talouspalvelupäällikkö Markku Pennanen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto / aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämisspalvelut –vastuualue

Pysyvät asiantuntijat:

hallitusneuvos Riitta-Maija Jouttimäki, sosiaali- ja terveysministeriö

Työryhmän sihteeri:

lakimies Ida Hakanen, sosiaali- ja terveysministeriö

Tekninen sihteeri:

hallinnollinen avustaja Meri Päivärinta, sosiaali- ja terveysministeriö (yhteydenotot: asin.posti.stm@gov.fi)

Asiantuntijaryhmä voi kuulla ja kutsua mukaan asiantuntijoita. Ryhmä valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Työryhmän kokoonpano täyttää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetetut vaatimukset.

Asiantuntijaryhmä työskentelee virka-aikana ilman erillistä korvausta. Asiantuntijaryhmän menot maksetaan valtion talousarvion momentilta 33.01.01.01.

Kansliapäällikkö

Veli-Mikko Niemi

Hallitusneuvos

Laura Terho

JAKELU

päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

valtiovarainministeriö / Valtionhallinnon kehittämisosasto

valtiovarainministeriö / Budjettiosasto

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

aluehallintovirastot

VN/8375/2023-STM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: